

verslag

Omschrijving	bijeenkomst 31 multi-stakeholdergroep (MSG)
Vergaderdatum en -tijd	5 oktober, 13.00-15.30 uur
Vergaderplaats	RVO Den Haag, vergaderzaal 9
Aanwezigheid quorum	Quorum is niet aanwezig. Naast de voorzitter en de coördinator zijn niet alle geledingen in voldoende mate vertegenwoordigd.

1. Opening

- De voorzitter heet allen welkom, in het bijzonder de onafhankelijk accountant Radhouane Bouzaiane van EnerTEAM, die in persoon aanwezig is. Henk Korthof (FNV) en Martijn van der Deijl (NAM BV) hebben zich afgemeld. Het quorum van minimaal twee leden per geleding wordt niet gerealiseerd en dus kan de vergadering geen rechtsgeldige besluiten nemen.

2. Vaststelling verslag & bijlagen MSG 6 juli

- De vaststelling van het verslag en bijlagen wordt geagendeerd voor de volgende MSG bijeenkomst in november.
- Bij punt 4 van het verslag mist het woord "maatschappelijke", dit wordt toegevoegd aan het conceptverslag.

3. Vaststelling reconciliatierapport 2021

- De vaststelling van het reconciliatierapport wordt geagendeerd voor de volgende MSG bijeenkomst in november.
- De onafhankelijke accountant presenteert de belangrijkste bevindingen uit het conceptrapport van de reconciliatie.
- In tabel 5 van het rapport staat het dekkingspercentage van de reconciliatie per overheidsinstantie: Belastingdienst, ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM). Bij EZK valt op dat het percentage 102% is, je zou verwachten dat dit maximaal 100% is. Dit zou vragen op kunnen roepen bij de lezer. De overheidsgeleding vindt het bedrag bij SodM laag. De accountant kijkt nog een keer naar deze punten. Hij kan bijvoorbeeld een extra toelichting hierop geven.
- De overheidsgeleding geeft aan het totaalbedrag van €292 M laag te vinden, gezien de hogere gasprijzen in het tweede deel van 2021. Afgesproken wordt dat de accountant een meerjarige analyse opneemt, zodat het verhaal van de cijfers van 2021 beter verteld kan worden.

- De voorzitter vraagt aan de accountant wat hem het meest opvalt. Het belangrijkste wat de accountant opvalt, is dat de ontvangsten met een dividend van €2,8 M (tabel 11) aan de Staat relatief laag lijken bij ontvangsten uit verkoop van €2,8 miljard. Daar zit EBN tussen. Het Staatsaandeel is niet direct te zien. Dat verklaart ook de aandacht van de internationale EITI organisatie naar de rol en positie van EBN in het validatierapport. De verklaring die gegeven wordt is dat dit kosten voor Groningen zijn, maar de betaalstromen zijn niet zichtbaar. De overheidsgeleding adviseert het jaarverslag van EBN hiervoor te raadplegen. Een kleine miljard euro wordt in tabel 11 verklaard door operationele- en kapitaaluitgaven voor het aandeel van EBN. Niet duidelijk wordt uit de tabel waarom de overige €1,7 miljard bij EBN blijft en niet naar de Staat gaat. Voor de helft te verklaren door verplichtingen die volgen uit het Akkoord van Hoofdlijnen uit 2018. Volgens het EBN jaarverslag 2021, noot 15, zijn de voorzieningen opruimkosten, bodemdaling en aardbevingen met €810 miljoen verhoogd in 2021. De accountant treedt in contact met EBN om de bestemming van de €1,7 miljard na te gaan.
- De accountant geeft aan dat het vergunningenregister op het Nederlandse Olie- en Gasportaal (NLOG) twee items mist. Dat zijn de aanvraag- en de einddatum van een vergunning. De overheidsgeleding gaat TNO vragen om deze data toe te voegen. De accountant heeft voor 2021 een blad met de vergunningen toegevoegd en gevraagd de aanvraag- en einddatum in te vullen. Dit is nu door de bedrijven ingevuld. De aanvraagdatum was niet altijd te achterhalen, doordat er veel wisselingen zijn in de houders van de vergunningen. Daarnaast voegt de overheidsgeleding toe dat niet alle vergunningen een einddatum hebben.
- Dit jaar is voor het eerst de uiteindelijke belanghebbende of UBO opgenomen. De accountant heeft deze uitgevraagd bij de deelnemende bedrijven. Het minimale voor de EITI standaard is dat proces wordt uitgelegd en dat daarna de informatie wordt gegeven. De UBO-informatie is tegen een gering bedrag beschikbaar en daarmee publiek toegankelijk, zoals de Standaard vraagt. De accountant vraagt aan de MSG-leden: moeten wij de UBO-informatie publiceren op de NL-EITI website? Alle bedrijven hebben volgens de accountant een UBO-registratie bij de Kamer van Koophandel gemeld. De MSG heeft de voorkeur om de UBO-informatie in het reconciliatierapport op te nemen.
- Voor verbeterpunt 17 uit de validatie over de materialiteitsanalyse heeft de accountant dit duidelijker gepresenteerd in het rapport van 2021.
- Waar de accountant nog naar op zoek is, is een uitleg over het auditbeleid van de Rijksoverheid.

Actiepunten onafhankelijke accountant (15 november 2022):

- **Tabel 5 herzien van het conceptreconciliatierapport en een meerjarige analyse toevoegen.**
- **Contact opnemen met EBN om bestemming van €1,7 miljard euro uit tabel 11 te specificeren.**
- **UBO-gegevens opnemen in reconciliatierapport, inclusief een beschrijving van het proces.**
- **Auditbeleid Rijksoverheid nagaan.**

Actiepunt overheidsgeleding (15 november 2022):

- **Vragen aan TNO als beheerder van NLOG om aanvraagdatum en einddatum toe te voegen aan vergunningenregister op NLOG.**

Actiepunten coördinator (15 november):

- **Bij KVK nagaan of zij de UBO-informatie beschikbaar kunnen stellen, bijvoorbeeld via een link.**

Datum
14 oktober 2022

4. Vaststelling contextbeschrijving bij reconciliatierapport 2021

- De vaststelling van de contextbeschrijving wordt geagendeerd voor de volgende MSG bijeenkomst in november.
- De maatschappelijke geleding vindt het woord "tevreden" over het huidige niveau van transparantie te weinig ambitie uitstralen. Die ambitie is er immers wel, aangezien de MSG in het werkplan nog verder wil gaan met de systematische ontsluiting van data door deze in elk geval beschikbaar te maken in een open data format en door tijdiger te rapporteren. Dit punt wordt meegenomen in de conceptversie voor de MSG bijeenkomst van november

Actiepunt coördinator: het woord "tevreden" in de concept contextbeschrijving vervangen door een beschrijving die meer ambitie/beweging uitstraalt (15 november 2022).

5. Vaststelling plan van aanpak om te komen tot een ruimere scope

De overheidsgeleding introduceert de notitie voor een verbreding van de scope. Met weinig geld hebben we veel bereikt. Alleen: cijfers over de olie- en gasindustrie vertellen niet het hele verhaal. Mooier is om dit te relateren aan het energiesysteem als geheel. Met deze hogere ambitie moeten we ook als overheid goed aangeven wat we willen. Daarvoor is het nodig dat dit ook de aandacht heeft binnen het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Dat is niet makkelijk met de huidige crisissen die zich aandienen. Een aantal experts vanuit EZK is gevraagd om met de MSG-leden in de komende weken te brainstormen over een ruimere scope. Deze experts hebben hun medewerking al toegezegd.

De overheidsgeleding licht eerst nog de scope toe. Het moet in hun ogen gaan over de rol van de extractieve bedrijven in het energiesysteem en de totale energietransitie.

Een relevante ontwikkeling is bijvoorbeeld het op een andere leest schoeien van het mijnbouwbeleid. Dit betekent vooraf in een maatschappelijke discussie bepalen waar willen we mijnbouw toestaan. Een andere relevante ontwikkeling is het ordeningsvraagstuk op zee: hoe combineer je olie- en gaswinning, CO2-opslag, waterstofproductie, natuur en visserij, defensie, scheepvaart et cetera. Op zee gaat het voor de industrie om de versnelling van olie- en gaswinning en daarnaast afspraken maken over de toekomstige rol. Die toekomstige rol gaat over slimme afspraken maken over hergebruik en opruimen.

De industriegeleding waardeert het voorstel van de overheid en wil graag daarin meegaan. We kunnen daarmee scherper worden in het formuleren van de scope. Het voorstel sluit ook aan bij de veranderagenda van de industrie.

De waardeketens zijn aan het kantelen.

De maatschappelijke geleding sluit zich hierbij aan en vindt het een interessant voorstel. Wel is er de wens van inbreng vanuit praktijkvoorbeelden. Bijvoorbeeld de aanvraag van Neptune voor het Nationaal Groeifonds. Neptune kan bijvoorbeeld vertellen hoe zij in de energietransitie zitten. De industriegeleding geeft aan dat Neptune nog wel aan het begin van de investeringsroute zit. De voorzitter onderschrijft het pleidooi om naast MSG-leden en ambtelijke experts ook mensen uit de praktijk voor de brainstorm uit te nodigen.

De uitdaging is om de scope te formuleren naar de inrichting van het energiesysteem van de toekomst. En vervolgens hoe je hier dan op acteert. Wat de maatschappelijke geleding aanspreekt in het voorstel van de overheidsgeleding is dat het begint met het energiesysteem in 2050. De overheidsgeleding geeft aan dat de toekomst van CO₂-opslag en waterstofproductie gebaat is bij een goede vertegenwoordigende branchevereniging voor alle leden, dat liever dan contact met allerlei individuele bedrijven. De overheidsgeleding geeft aan dat na het vaststellen van de scope dit vervolgens gekoppeld kan worden aan het internationale beleid van Nederland.

Er zitten ook dwarsverbanden tussen de olie- en gasindustrie en de geothermiebedrijven. Shell heeft ook belangstelling voor geothermie. De agenda's van de beide brancheverenigingen lijken op elkaar. Bijvoorbeeld de wens voor standaardisering en versnelling van het vergunningsproces. De industriegeleding geeft aan dat je niet zomaar kan zeggen dat reconciliatie niet mogelijk is vanwege de vele aanbieders. De overheidsgeleding voegt toe dat de €100.000-grens goed werkt.

De maatschappelijke geleding vraagt zich nog af hoe het zit met de gelden uit het Klimaatfonds. Mogelijk krijgt de Gasunie een beheerrol voor de infrastructuur in de Noordzee. Verder is er mogelijk een rol om de betaalstromen van complexe samenwerkingsverbanden transparant te maken. De industriegeleding kan zich hierin vinden en vult aan dat het helpt om aan de voorkant te spreken over transparantie. De overheidsgeleding geeft aan er voor de Stimulering Duurzame Energieproductie en Klimaattransitie (SDE++) 17 miljard euro beschikbaar is. De regels voor het Klimaatfonds moeten nog uitgewerkt worden. Wat gaan we wel of niet uitbesteden? Dat kan aan de voorkant helpen qua transparantie. De voorzitter geeft aan dat transparantie een relevant item is. Hoe kunnen we NL-EITI gebruiken om dit aan te jagen?

De overheidsgeleding geeft aan dat het niet zo is dat we voor het eerst naar de energietransitie kijken. Eerder was er al een publicatie *Zó werkt energie in Nederland* door de Argumentenfabriek. De maatschappelijke geleding voegt toe dat urgentie belangrijk is. Kunnen we het al onderdeel van maken van het volgende NL-EITI rapport? De uitkomst van de scope kan dan nog in het NL-EITI rapport over 2021. Afsproken wordt dat de overheidsgeleding op korte termijn de brainstorm gaat regelen, inclusief iemand die het begeleidt. Dan zou de uitkomst en zo mogelijk ook de nieuwe scope eind november in de MSG besproken kunnen worden.

De overheidsgeleding benadrukt dat politiek commitment van EZK en het ministerie van Buitenlandse Zaken (BuZa) Een belangrijke randvoorwaarde is De voorzitter onderschrijft dit en zegt dat dit commitment zich ook moet vertalen in de voor de uitvoering van het werkplan noodzakelijke menskracht. Hij vraagt de overheidsgeleding een gesprek met mensen uit de ambtelijke top te arrangeren, om over dit commitment te spreken.

Voor een volgende MSG komt ook op de agenda wat de ijkpunten zijn voor het ministerie van BuZa.

Actiepunten overheidsgeleding:

- **Organiseren brainstorm met experts en zo mogelijk ook mensen uit de praktijk, inclusief begeleiding (15 november 2022)**
- **Arrangeren gesprek voorzitter – EZK over commitment en inzet menskracht voor EITI-NL (31 december 2022).**

Datum
14 oktober 2022

6. Rondvraag en sluiting

- De maatschappelijke geleding wil graag weer een derde organisatie toevoegen aan de geleding, vanwege het vertrek van Transparency International Nederland. Afspraak is om dit na de vaststelling van de scope in gang te zetten. Dit geldt ook voor de vacatures bij de industriegeleding.
- De coördinator geeft aan dat Robert Jan Maaskant, de waarnemer van Energie Beheer Nederland (EBN), per augustus gestopt is vanwege de overgang naar een andere organisatie. EBN is bezig met het zoeken van een nieuwe waarnemer.